

Naš skrivnostni škratkov gozd

Tanja Štrukelj, profesorica razrednega pouka, OŠ Preska pri Medvodah

Že vrsto let poučujem kot učiteljica v 2. razredu in lansko šolsko leto sem z generacijo otrok, ki mi je bila zaupana, odkrila nove možnosti uresničevanja učnega načrta preko številnih dejavnosti, ki jih lahko izvajamo na prostem. Naša OŠ Preska pri Medvodah ima nekaj korakov od šolske stavbe gozd, kar me kot učiteljico vedno znova še posebej navdušuje. Tokratna zgodba je nastajala in se dogajala eno celo šolsko leto, navdihujoči pobudniki zanj pa so bili učenci, ki sem jim kot učiteljica vedno rada prisluhnila in sem jim za to novo izkušnjo vsekakor tudi hvaležna.

Od kod ideja o škratkovem gozdu?

Začelo se je s priporočilom šolskega ministrstva na začetku šolskega leta, naj izvajamo pouk, dokler je lepo vreme, čim več na prostem.

Tako sem prvi petek v septembru združila dve uri likovne umetnosti in športa za naš prvi obisk gozda.

Na začetku smo malce potelovadili – nekaj vaj hitre hoje se je spremenilo v tek po makadamski poti skozi gozd. Učenci so se kar malo začudili in mi povedali, da sem prva učiteljica, ki z njimi tudi teče.

V nekem trenutku sem se na razpotju glavne in stranske poti ustavila in zbrala učence, ki so bili kljub teku precej glasni.

Želela sem jih umiriti, spraviti na gozdno jakost in sem takoj pomislila, da moram nekaj spremeniti. Dejala sem jim, da nadaljujmo od tukaj naprej po stranski poti, kjer pa moramo znižati jakost glasu, se malce umiriti, saj v bližini bivajo gozdni škratki. Ideja je prišla povsem spontano in učencem je bila všeč. Takrat še nisem vedela, da bo imela moja izjava tako močan naboj, da se bo iz nje razvila v nadaljevanju opisana zgodba.

Odkritje škratkevega gozda

V skoraj popolni tišini smo peš nadaljevali pot in njihovi koraki so postali počasnejši in bolj previdni. Takoj so začutili, da bi lahko z divjanjem prepodili vse škratke in jih potem ne bi mogli videti.

Po kakih sto metrih se je potka razširila in prišli smo v razgledni širši del gozda, ki je v tistem trenutku postal za celo šolsko leto naš škratkov gozd. Tako smo ga poimenovali.

Učenci so predlagali, da bi škratkom, da bi lažje spali in da bi imeli streho nad glavo, naredili hišice. Moj prvotni načrt za predmet LUM je dobil popolnoma novo podobo – ideja izdelovanja škratkovih hišic je bila odlična.

Odločili smo se, da se razdelimo v skupine – imela sem 15 učencev in nisem mogla verjeti svojim očem, kako hitro so se uspeli razdeliti v 5 skupin po tri. Motivacija za delo je bila več kot očitna in organizacija je tekla kot po maslu. Skupine otrok še nisem kaj dobro poznala po naših štirih skupnih dneh in to me je lepo presenetilo – kakšno sodelovanje!

Vsaka skupina si je najprej poiskala košček gozda, mesto za ustvarjanje hišice. V tem delu so še kar malce tekali sem in tja, se klicali in med seboj vneto razlagali, ko pa so bili po skupinah zadovoljni s prostorom, so neutrudno začeli prinašati material za izdelavo hišk. Delovali so povezovalno, marljivo, zanimivo je bilo poslušati, kaj vse so se pogovarjali.

Nekateri so prvič ugotovili, kako se prelomi veja, če je predolga – da lahko nanjo stopiš in dobiš dva krajša dela. Zanimivo jim je bilo lubje kot material, predvsem za streho. Škratkom so želeli narediti mehka bivališča, za kar so uporabili mah, praproto. Razmišljali so, kaj bi jim pripravili v shrambico za ozimnico oz. kaj bi jim nabrali za hrano. Največ je bilo na tistem mestu žira, tako da se naši škratki v večini prehranjujejo z žirom.

Neutrudno so delovali z lastnimi idejami, dokler jih nisem poklicala, da si bomo sedaj hiške ogledali, ker se moramo kmalu vrniti nazaj v šolo.

Pripovedovanje ob ogledovanju, kaj vse so naredili, je bilo zelo doživeto.

Na koncu so spraševali, ali bomo še prišli sem, saj so nekateri po ogledih dobili nove ideje, hkrati pa ni bilo dovolj časa za dokončanje hišk.

Obljubila sem jim, če bo le primerno vreme, da se vrnemo v škratkov gozd tudi prihodnji teden.

In res smo se – nastale so zares zanimive škratkov hišice.

Prosil me je, če bi lahko spet odšli v gozd, da bi odnesli njegovo pismo k škratkom, za kar smo ponovno izkoristili eno uro športa in potrenirali tek do škratkovskega gozda. Tam smo na drevesu, ki stoji pri vходу v škratkov gozd, našli kovinski predalček kot nalašč za pisma. Otroci so ga poimenovali škratkov nabiralnik in tja smo oddali naše prvo pismo.

Čez nekaj dni smo se vrnili in sledilo je presenečenje, ki je še mene povsem presenetilo.

Škratki so nam odpisali tole:

Škratki so nam odpisali

Škratкова bivališča

Še več o dogodivščinah v škratkovem gozdu

V tretjem tednu septembra so učenci še kar razmišljali, kako se imajo škratki v gozdu, in zanimalo jih je, če so škratki našli vse njihove hišice.

Jan je o škratkih razmišljal tudi med soboto in nedeljo in je v ponedeljek v šolo prinesel pismo za škratke. V njem je zapisal: ŠKRATKI, ALI SO VAM NAŠE HIŠICE VŠEČ? LEPO SE IMEJTE. JAN

Leseni nabiralnik

Učenci so razmišljali, da bi bilo dobro, če bi imela vsaka skupina svoj nabiralnik pri svoji hiški, tako bi lahko vsaka skupina izvedela, kateri škratki bivajo v posamezni hiški. In neverjetno – še isti teden so učenci po skupinah brez kakršnega koli spodbujanja prinesli v šolo lesene nabiralnike. Vsi očki – mizarji – so hipoma priskočili na pomoč, saj so najbrž začutili to neznansko željo, ki so jo izžarevali otroci.

Naši gozdni škratki so bili sedaj po skupinah opremljeni z novimi nabiralniki, ki smo jih hitro znosili k škratkovim hišicam.

Še zadnji nabiralnik nesemo v gozd

To pa je še nekaj ostalih učencev spodbudilo k pisanju pisem. Tako so učenci brez naročila vadili zapis povedi s tiskanimi črkami, saj so se na takšen način s škratki sporazumevali.

Čez nekaj dni smo imeli že nova pisma različnih skupin – o čem vse so otroci razmišljali, ko so to pisali in ustvarjali!

Pred zimo so učenci škratkom naredili tudi lesene posteljice, da bi jim bilo bolj prijetno tudi ponoči.

Lesene posteljice za Toneta, Tonko in Zojo

V hladnejših dneh, proti koncu oktobra, so nam škratki preko pisma sporočili, da so zboleli, kar je učence vznemirilo. V njih se je pojavila brezpogojna želja, da jih pozdravijo. Od doma so v malih stekleničkah nosili zdravila za naše prijateljčke, iz volne smo skupaj izdelovali kapice za škratke, pozabili pa niso niti na osebno higieno in zobne krtače za naše gozdne prijateljčke. Domišljija in skrb za škratke sta me osupnila. Na kaj vse so pomislili in koliko svojih stvari so bili pripravljeni dati škratkom v želji, da bi preživeli mrzlo zimo in da bi bili čim bolj zdravi.

Pisma za škratke

Pripomočki za škratke

Preprosto lepo je doživeti trenutek, ko učenci sami nosijo v šolo stvari in ko je domača naloga, naj nekaj postorijo, odveč, ker učenci delajo stvari notranje motivirani. Noben dan nisem vedela, kaj vse bodo še prinesli za škratke.

Še najbolj zanimivo pa se je meni kot učiteljici zdelo to, da resnično tudi sama nisem vedela, kdo vse je skrivaj vključen v vse to pisanje in dogajanje. To bo ostala večna skrivnost najbrž kakšnega starša, baje tudi učenčevih babic in dedkov, ki so vsako jutro tam sprehajali kužke, pa potem skrivnost sprehajalcev, ki so tja vodili svoje otroke ... Čarobno pa je vsa stvar res dobro funkcionirala, namreč očitno se je nekaj dejavnikov v tistem obdobju med seboj dobro povežalo in vsi akterji smo pri tej dejavnosti uživali na svoj način. Stvar je preprosto rečeno delovala.

Nekoč so nas v škratkovem gozdu čakali tudi skrbno zaviti piškotki, tudi mi pa smo za škratke vedno pustili kaj njim ljubega in primernega.

To vse smo prinesli za škratke

Neznano pismo mimoidočih otrok

Pismo za škratke in vrečka jabolčnih krljev

Za čas veselega decembra smo škratkov gozd vsak na svoj način tudi okrasili z bunkicami in okraski, da smo se skupaj veselili prihajajočega novega leta. Sama sem začela z okraševanjem drevesc z več okraski, potem pa smo se dogovorili, da lahko ob vsakem obisku škratkovskega gozda eno bunkico vzameš, v zameno pa prineseš eno svojo. Tako so imele smrečice vsak dan malce drugačno podobo.

Okrašen škratkov gozd

Zaradi pouka na daljavo so učenci s starši in sami prihajali k škratkom.

Takrat je škratkov gozd dobil tudi napis na leseni deščici, ki ga je doma izdelal eden od naših učencev, saj so se v tem gozdu ustavljali sprehajalci. Vse več otrokom se je namreč pot, ki vodi do škratkov dežele, priljubila.

Škratкова dežela

Spomladi smo občasno še obiskali škratkov gozd, ker sem pouk izvajala še na drugih lokacijah na prostem. So pa učenci radi vsebine pouka povezovali s škratki. Tako so nastale krasne razredne knjigice, kjer je večina učencev izbrala škratkov tematiko, čeprav je bil naslov poljuben.

Naše razredne knjigice

23. aprila, ob svetovnem dnevu knjige, smo brali drevesom v škratkovem gozdu. Učencem je bila ta dejavnost zelo zanimiva, saj so jih takrat zagotovo kje v grmu poslušali tudi škratki. Brati skritim škratkom pa je še posebej zabavno.

Branje drevesom in škratkom

V času spoznavanja vsebin pri predmetu spoznavanje okolja, ki so se navezovala na potomce, mladičke, jih je zelo zanimalo, kako bo to vse skupaj potekalo v našem gozdu. V veliki skrbi, da škratki ne bodo imeli primerne bivališča za male škratke, je ena skupina izdelala čisto posebno leseno hiško zanje. Ta je bila res lična in kvalitetna.

Lesena hiška za male in velike škratke

In še predzadnji dan pouka v 2. razredu smo preživeli v našem gozdu, kjer so preverili, če so škratki varni in preskrbljeni, preden odidejo na počitnice. To, da jih nekaj časa ne bo, so tudi ponovno zapisali v pisemcih. Kar pa je bilo ta dan še posebej zanimivo, je to, da jih je zanimalo, če bom kot učiteljica naslednjo skupino učencev tudi pripeljala v ta škratkov gozd. Sprva se mi je vprašanje zdelo težko, vendar pa je bil moj odgovor pomenljiv – če ste ta škratkov gozd odkrili vi in je vaš, bo vaš tudi ostal. S takšnim odgovorom pa so bili učenci pomirjeni, saj jih je občasno skrbelo, da bi jim ga morda lahko kdo poškodoval ali spreminjal, oni pa so bili nanj vedno bolj navezani. V tem gozdu so si želeli le obiskovalcev, ki razumejo zgodbo škratkov gozda.

Zaključek

Kar se meni kot učiteljici zdi pri vsem tem najbolj dragoceno, je to, da so bili učenci sami »ustvarjalci« našega škratkov gozda z aktivnim medpredmetnim povezovanjem. Preko njega so razvijali svojo domišljijo, kreativnost ob gradnji škratkovih hišic, iskali so rešitve pri škratkovih težavah, peli so pesmice, v skupinah so delovali izredno sodelovalno, samoiniciativno so pisali pisma, želeli so si rekreacijo do škratkov gozda, ki ni bil nikoli predač. Še doma so razmišljali o škratkih, skrbelo jih je zanje in so jim želeli vse dobro, predvsem pa smo tudi veliko časa preživeli na prostem – v gozdu – in tam uresničevali cilje učnega načrta preko vsebin, ki so bile za učence izredno motivacijske in so izhajale iz njih samih, saj sem kot učiteljica učencem vedno prisluhnila. Zato je lahko ta zgodba tudi v resnici zaživel.